

Murros.

**Kokoomusnuorten 10 visionääristä
ajatusta Suomelle**

Sisällys

- s. 6 **Jäähyväiset puolueille**
- s. 8 **Degrowth – talousajattelua pimeältä keskiajalta**
- s. 12 **Unohtakaa valtiot - maailma on kaupunkien**
- s. 14 **Monien kulttuurien Suomi**
- s. 16 **Teknologia ja ihminen – Mitä poliitikot joutuvat pohtimaan tulevaisuudessa?**
- s. 20 **Sota – osa ihmisluontoa?**
- s. 22 **Tulevaisuuden koulu ei ole seiniä ja pulpetteja**
- s. 24 **Vastuu ympäristöstä on mitä kokoomuslaisinta politiikkaa**
- s. 28 **Populismi – politiikan syöpä**
- s. 30 **Tasa-arvo – kliseistä pahin?**

Esipuhe – Daniel Sazonov

POLITIikka ei ole viime vuosina ollut erityisen hyvässä maineessa. Toisinaan päättäjiä arvostellaan tietysti pelkästä arvostelemisen ilosta, mutta parannettavaakin politiikanteossa on aivan aidosti ollut.

Jo vuosien ajan hallitukset eri kokoonpanoilla ovat vältelleet tekemästä päätöksiä, jotka olisi yksinkertaisesti pitänyt tehdä. Yksi syy tähän on se, että poliitikkojen tähtäin on ollut liian lyhyellä aikavälillä: katse on ollut seuraavissa vaaleissa, kun se olisi pitänyt olla siinä, miltä maa näyttää 50 tai 100 vuoden kuluttua.

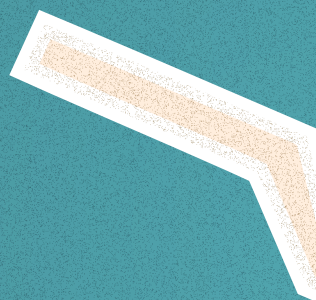
Kokoomusnuoret haluaa nyt rohkaista päättäjiä katsomaan 50 ja 100 vuoden päähän.

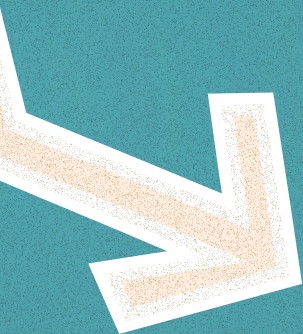
PUUHASTELULLE ei enää ole aikaa. Suomi on tilanteessa, jossa ihmiset aivan syystä kyselevät työpaikkojen perään ja ovat huolissaan sekä omasta taloudestaan että valtiontaloudesta. Esimerkit maailmalta ovat osoittaneet, mihin liiallinen velkaantuminen loppujen lopuksi johtaa.

Kaikki ovat yhtä mieltä siitä, että isoja muutoksia täytyy tehdä. Toivottavasti nykyinen hallitus on, se joka uskaltaa nuo muutokset laittaa alkuun. Kiitos kyllä seuraa perästä, vaikka ensi alkuun hurrauksia ei kuuluisikaan.

TÄSSÄ PAMFLETISSA 10 kokoomusnuorta erilaisista taustoista pääsee ääneen ja kertoo näkemyksensä siitä, mihin suuntaan Suomea ja maailmaa tulisi tulevinä vuosikymmeninä viedä.

Toivomme, että tämä rohkaisee yhteiskunnallisia toimijoita jättämään näpertelyn sikseen ja tarttumaan toimeen. Suomi on perinteisesti ollut ratkaisukeskeinen ja kokoaan sisukkaampi tekijä – tämä kadotettu tekemisen meininki on nyt löydettävä takaisin.

"Suomi on maa, jolla on loistava menneisyys,
upea tulevaisuus ja surkea nykyisyys."

- Sixten Korkman

1. Jäähyväiset puolueille

Milloin olet viimeksi kokenut kiitollisuuden tunnetta jotain puoluetta kohtaan? Siis aitoa, vilpitöntä ja syvää kiitollisuutta?

Olen esittänyt kysymyksen lukemattomille ihmisille lähiaikoina. Vastaukset ovat olleet vähemmän yllättäviä.

Selkeä enemmistö ei ole muistanut ensimmäistään aihetta kiitollisuuteen. Ja ne harvat, jotka ovat kiitollisuuden aihetta löytäneet, ovat kertoneet senkin johtuneen jostain pienestä parannuksesta kuin varsinaisesta onnistumisesta.

Ihmisten tyytymättömyyden takana on useita syitä. Yksi syy kuitenkin vaikuttaa esiintyvän keskusteluissa poikkeuksellisen usein. Ihmiset kokevat perustellusti että politiikka toimii lähinnä niiden hyväksi, jotka ovat sen sisällä.

Esimerkiksi työttömien, maahanmuuttajien tai syrjäytyneiden on vaikea kokea puolueita omakseen. Ei ihme, että samaan aikaan vaalien äänestysprosentit ovat hitaasti laskeneet.

Vaikka puolueiden kiinnostavuus on laskenut, niin ihmisten halukkuus osallistua ja vaikuttaa ei ole kuitenkaan kadonnut. Yhä useampi vain kokee, että asiansa ajaminen puolueen kautta on ”likaista” ja

”hidasta”. Tätä on seurannut loogisesti se, että viime vuonna merkittävimmät poliittiset teemat nousivat kansalaiskeskusteluun muiden kuin puolueiden toimesta.

Viimeistään sosiaalisen median myötä puolueet menettivät asemansa yhteiskunnallisen keskustelun johtajina. Sosiaalisen median mahdollistama horizontaalinen keskustelu ja avoin data ovat mahdollistaneet sen, että nykyisin yksilöt pystyvät verkostoitumaan ja löytämään samanhenkisiä ihmisiä yhä helpommin.

Yhteisöjen muodostamiseen ei tarvita enää jäykkiä järjestörakenteita tai jäsenyyksiä. Samaan aikaan puolueiden on yhä vaikeampaa saada viestiään läpi ja erottautua kiinnostavana vaihtoehtona suhteessa muihin vaikuttamisen mahdollisuuksiin.

Yhä useammin tällaisista verkostoista syntyy julkisuuteen aikamme merkittävimmät poliittiset ilmiöt ja vaatimukset. Edes puolueet itse eivät ole säästyneet tältä käänteeltä.

ESIMERKIKSI Yhdysvalloissa sekä Republikaanien että Demokraattien presidentinvaalien esivaalien kärkijoukkoon on noussut puolueorganisaation ulkopuoleisia henkilöitä, joilla on kansalaisaktivistien

voimakas tuki. Näiden ilmiöiden takana on nähtävissä paitsi laajaalainen tyytymättömyys vallassa olevaan poliittiseen rälssiin, niin myös yhä enenevissä määrin politiikan henkilöityminen.

Nykyisin ihmisiä innostavat ja sitouttavat parhaiten määräaikaiset kampanjat, jotka perustuvat kokemuspohjaisiin ilmiöihin, eikä perinteisiin instituutioihin. Esimerkiksi vuonna 2012 käyttöön otettu valtiollinen kansalaisaloite on tullut jäädäkseen ja sen vaikutukset ovat kiistattomat. Sen avulla on jopa viety lakiesitys läpi eduskunnassa, jonka aiemmin samalla vaalikaudella eduskunta oli hylännyt.

Tällaiset toisinaan spontaanit kampanjat ovat onnistuneet puolueita paremmin siinä, mikä on joskus ollut puolueiden tärkein tehtävä: motivoimaan ja osallistamaan ihmisiä yhteisen hyvän edistämiseen.

Ihmiset loivat aikanaan puolueet kanavoimaan omia vaikuttamisen tarpeitaan. Nykyisin yhä harvempi luottaa ja haluaa kuulua puolueisiin. Poliittinen järjestelmämme on kohdannut aikaisemminkin vastaavanlaisia muutoksia.

Aikanaan kun sääty-yhteiskunta lakkasi, niin säätyläiset kävivät tarpeettomiksi. On perusteltua kysyä, että mihin tulevaisuudessa puolueita tarvitaan?

OLISI tietysti naiivia uskotella, ettei puolueita tarvitsisi enää ollenkaan. Jonkun tehtävänä on kuitenkin hankkia jäseniä, vaalirahaa, talkoovoimaa, kouluttaa jäseniä, muodostaa isompia linjoja aikamme haasteisiin, asettaa ehdokkaita ja lopulta vastata vallassa tehdyistä päätöksistä.

Väitän kuitenkin, että käsillämme on demokratian osallistuva käänne, joka tulee muuttamaan merkittävästi myös kotimaista puoluejärjestelmää. Tulevaisuudessa ainoastaan sellaiset puolueet voivat menestyä, jotka ymmärtävät, että niiden tehtävänä ei ole enää puhua ja tehdä omapäisiä valintoja, vaan kuunnella ja luoda mahdollisuuksia.

Sillä muuten ihmiset etsivät parempia ja nopeampia tapoja vaikuttaa.

Janne Heikkinen

Kirjoittaja on Kempeleen kunnanvaltuuston puheenjohtaja ja yhteiskuntatieteiden kandidaatti.

2. Degrowth – talousajattelua pimeältä keskiajalta

Aikakautemme kenties järjettömin ja ihmisvihamielisin ideologia on radikaali talouskasvun kritiikki, degrowth. Talouskasvun kriitikot väittävät maapallon tuhoutuvan kerskakulutuksen, konsumerismin ja jatkuvan kasvun takia.

Degrowthin kannattajat haluavat vähentää tuotantoa, ja väistämättä alentaa ihmisten hyvinvointia – vaikka pakolla. Sen lisäksi, että degrowth on väärässä, on se myös tuhoisaa maailman köyhimmille ihmisille.

Väitän, että kasvukritiikin sijaan tarvitsemme pääinvestoin tuotannon ja tuottavuuden merkittävää kasvua, vapaakauppaa, markkinataloutta ja kapitalismia.

KASVUKRIITIKOIDEN ensimmäinen helmasynti on ylimielinen ja paremmin tietävä ajatus oikealaisesta kuluttamisesta. Kasvukriitikot keskittyvät komentotalouden hengessä käskyttämään ja ohjailemaan ihmisten kulutustottumuksia viime kädessä lainsäädännön ja kieltojen keinoin.

Ajatus on barbaarimainen siksi, että se ylenkatsoo markkinoiden ja yritysten kykyä sopeutua resurssiniukkoihin olosuhteisiin. Kysynnän ja tarjonnan lait sekä tuottavuuden kasvu ovat ohjanneet yrityksiä ja kuluttajia läpi historian kohti resurssien viisaampaa hyödyntämistä, kunhan omistusoikeudet on selkeästi määritelty, ja vapaamatkustajuus on mi-

nimissään.

Luova tuho on kerta toisensa jälkeen ohjannut markkinoita kohti järkevämpiä ja kuluttajaystävällisempiä ratkaisuja. Tuottavuuden kasvu on nimensä mukaisesti sitä, että vähemmällä saadaan enemmän.

Negatiivinen kasvu johtaisi tehottomampaan pannonen ja tuotosten suhteeseen. Se tarkoittaisi sitä, että kaikki saavat vähemmän.

Kasvukriitikot myös unohtavat, että valistuneet kuluttajat ovat lukuisissa maissa jo siirtyneet kohti ekologisempia kulutusvalintoja, ja trendi on kasva-

maan päin. Tulevaisuuden luksus on tuotettu monikymmenkertaisesti tehokkaammin ja ympäristöystävällisemmin, kuin nykypäivän arkinen tuote. Kyse on eettisestä kuluttamisesta, jonka mahdollisuus nousee hyvinvoinnin ja tulotason kasvaessa, ei sen laskiessa.

TOINEN DEGROWTHIN helmasynti on epäetiteellinen, yltiökonservatiivinen ja pessimistinen näkemys teknologisesta kehityksestä. Länsimaisen valistuksen ja edistysajattelun keskeistä perintöä on usko tieteen ja teknologian jatkuvaan kehitykseen. Se ei ole osoittautunut katteettomaksi uskomukseksi.

Markkinoiden, pääomien ja työntekijöiden pannonen valjastaminen yrityksen ja erehdyksen kautta onkin tuottanut muutamassa vuosisadassa sellaisen ennennäkemättömän hyvinvoinnin kasvun ihmis-

sitten osannut edes kuvitella. Teknologiauskosta tuli arkipäivän realismia.

Kehityksen on edelleen jatkuttava, sillä globalisaation myötä kansainvälinen työnjako tulee edelleen erikoistumaan, eikä paikoilleen saati negatiiviseen kasvuun voi yksikään yhteiskunta jäädä.

Negatiivinen kasvu olisi erityisen mahdoton yhtälö jo ylivelkaantuneelle hyvinvointiyhteiskunnalle, joka edellyttää mittavia resursseja jo valtion palvelulupausten ja rahoitustarpeen täyttämiseksi.

KOLMAS, ja traagisin negatiivisen kasvun kannattajien helmasynti, on ihmisvihamielinen suhtautuminen kolmannen maailman köyhyyteen. Absoluuttista köyhyyttä ei nimittäin voida milloinkaan vähentää ilman radikaalia talouden ja tuotannon kasvua.

Absoluuttisen köyhyyden vähentäminen on ottanut merkittäviä harppauksia silloin, kun köyhät valtiot ovat saaneet oikeusjärjestelmänsä, koulutuksensa ja markkinataloutensa kuntoon.

Mikään edellä mainituista ei ole mahdollista negatiivisen kasvun sekä jatkuvan nälän ja hädän maailmassa.

NELJÄS, ja kuitenkin kaikista keskeisin kasvukriittikoiden virhepäätelmä kiteytyy koko ideologian ytimeen – kulutuksen demonisointiin.

Faktat osoittavat meille, että ympäristömme suurin uhka ei löydy nykyisestä kulutuksesta, vaan alati

kiihtyvistä väestönkasvusta. Väestönkasvun hidastamisen avain taas on köyhyyden vähentäminen, joka edellyttää markkinatalouden, tuotannon ja kasvun nopeaa lisäämistä.

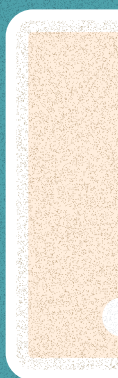
Syntyvyys todistetusti laskee tulotason noustessa ja köyhyyden vähentyessä. Kehittyvien kansakuntien nousu omille jaloilleen on parasta lääkettä liikakansoittumisen hillitsemiseen. Se edellyttää myös länsimaiden luopumista omasta itsekkästä protektionismistaan, kotimaisten markkinoiden jatkuvasta suojelemisesta.

Degrowth saamaa ihmisoikeuksista ja ”vapaasta elämästä” tavalla, joka saisi John Locken, Voltairein, Immanuel Kantin, John Stuart Millin ja muut valistuksen, humanismin ja liberalismien isät pyörimään haudoissaan.

Degrowth saamaa maailman pelastamisen puolesta, mutta on viemässä sitä kovaa vauhtia kohti ylikansoittunutta ja köyhää dystopiaa - uuteen piimeään keskiaikaan.

Pessi Marttunen

Kirjoittaja on Kokoomusnuorten liittohallituksen jäsen ja antihauraudesta pro gradua kirjoittava valtiotieteilijä

“The world has changed far more in the past 100 years than in any other century in history. The reason is not political or economic but technological — technologies that flowed directly from advances in basic science.”

–Stephen Hawking

3. Unohtakaa valtiot - maailma on kaupunkien

Tulevaisuus on kaupunkien. Väestöllinen ja taloudellinen painopiste on jo siirtynyt niihin. Yli puolet maailman väestöstä asuu kaupungeissa.

Myös kaupunkien kasvunopeus on valtava. Joka vuosi maailman kaupungeissa asuva väestö kasvaa noin 75 miljoonalla ihmisellä.

Suurimpien kaupunkien taloudellisen toime-liaisuuden määrä on myös valtava: maailmassa on useampi kymmenen sellaista kaupunkia, joiden bruttokansantuote on suurempi kuin koko Suomen.

VÄESTÖN kasautuminen kaupunkeihin on merkittävä kasvumoottori erityisesti kehitysmaissa. Kaupungistuminen voimistaa teollisuuden kasvua ja luo korkeamman tuottavuuden työtä.

Se vähentää palveluiden toimittamisesta syntyviä kustannuksia ja luo näin edellytykset palvelusektorin vahvistumiselle. Myös yksilötason hyödyt ovat ilmeiset. Kaupungeissa ihmiset ovat vauraampia ja vapaampia. Kanssakäyminen lisää luovuttaa ja sivistystä.

Kaupungit tarjoavat loputtomasti potentiaalia suomalaiselle bisnekselle. Maailman ostovoima on kaupungeissa ja kysyntä uusille tuotteille ja palveluille on kyltymätön. Paras rako voi löytyä ongelmien ratkomisesta.

Räjähdysmäisellä nopeudella etenevässä kaupungistumisessa haasteeksi on muodostunut kaupunkien järkevä ja hallittu kasvu. Taloja kohoaa sinne tänne ilman kunnollista infrastruktuuria ja kaupunkisuunnittelua. Myös ympäristöarvot jäävät sivuosaan.

VAIKKA huimat kasvuluvut tulevat ennen kaikkea kehittyvistä talouksista, kaupunkien merkitys kasvaa edelleen kehittyneissäkin maissa. Tämä koskee myös Eurooppaa ja Suomea.

Jos emme panosta kaupungistumiskehitykseen ja kaupunkien väliseen verkottumiseen riittävästi, jäämme ulos kaupunkivetoisesta kehityksestä ja taannumme Kaupunki-Euroopan periferiaksi.

Vältyäksemme kansalliselta periferiakohtalolta meidän on lopetettava kaikki hajauttamispyrkimyk-

set ja kaupungistumisen patoamisyritykset. Sen sijaan meidän on ryhdyttävä isosti tukemaan kaupunkien kukoistusta.

Aloittakaamme vaikka seuraavasta kolmesta konaisuudesta.

ANNETAAN kaupunkien kasvaa. Nykyinen maankäytön ja rakentamisen sääntely ja käytännön yhdyskuntapolitiikka eivät tätä tee. Ne päinvastoin patoavat yksityisiä investointeja ja pitävät asumisen hintaa suurimmissa keskuksissa keinotekoisen korkealla.

Saneerataan kunnolla maankäyttö- ja rakennuslaki ja siihen kytkeytyvä asetukset. Väitän, että oikein toteutettuna rakentamisen anarkiaa ei syntyisi, mutta kasvusysäys olisi huomattava.

Vapautetaan kaupunkien tekeminen. Soten ja maakuntauudistuksen syövereissä valtion roolia on paisutettu ja kaupungit ovat jääneet sivuosaan. Eipä kaupunkien itsehallinnossa tähänkään asti liiemmin juhlamista ole ollut.

Kun valtaosa tekemisestä on valtakunnallisesti säädetyn toimenpanoa, ei uuden kokeilemiseen ole

jäänyt tilaa. Ei anneta tehtäviä, annetaan tavoitteita – ja ehkä vähän erivapauksiakin?

Panostetaan kunnianhimoisesti kaupunkien verkottumiseen. Visiot Helsingin ja Tallinnan välisestä tunnelista ovat jo vuosikymmeniä vanhoja ja odottavat vain toteuttamista.

Viime aikoina on kohistu myös paljon visionäarisemmästä Hyperloopista, joka voisi arvioiden mukaan lyhentää Helsingin ja Tukholman välisen matkan kestämään vaivaiset 30 minuuttia.

Siinä alkaakin sitten kunnianhimo olla oikealla tasolla.

Daniel Sazonov

Kirjoittaja on Kokoomusnuorten puheenjohtaja ja helsinkiläinen kaupunkipoliitikko

4. Monien kulttuurien Suomi

Suomi muuttuu päivä päivältä enemmän monikulttuuriseksi maaksi. Monikulttuurisuus on eritaustoista tulevien ihmisten rinnakkaiseloa.

Viime vuonna Suomeen saapui 30 000 uutta turvapaikanhakijaa. Tämä jakoi kansalaisten mielipiteitä, ja osa poliitikoista alkoivat maalailla piruja seinille.

Suomalaiset suhtautuvat maahanmuuttoon entistä jyrkemmin. Niinpä aihepiireistä käyty keskustelu on ollut värikästä, jopa avoimen rasistista.

TUTKIJOIDEN mukaan globalisaation aiheuttama epävarmuus omasta tulevaisuudesta ja taloudellisesta asemasta heijastuvat kielteisenä suhtautumisena pakolaisiin.

Pakolaisten saapuminen jyrkensi asenteita koko Euroopassa. Talousongelmien aikana vastustetaan erityisesti maahan saapuvia pakolaisia ja turvapaikanhakijoita, koska heistä koetaan aiheutuvan kustannuksia.

Sen sijaan työperäiseen maahanmuuttoon suhtauduttiin aikaisemmin suopeammin, mutta tuntuu siltä, että sekin koetaan Suomessa nyt työttömyyden aikana uhkaavana.

MINUSTA monikulttuurisuus on rikkaus. Suomen on erittäin tärkeää saada tänne saapuneet maahanmuuttajat kotoutettua, jotta he eivät syrjäydy. Syrjäytyminen tulee vasta erittäin kalliiksi yhteiskunnalle.

Kotoutuminen on maahanmuuttajankin edun mukaista, sillä oppii kieltä ja saa helpommin töitä. Suomen järjestelmän pitäisi kannustaa yrittämiseen ja työntekoon, jotta huoltosuhde oikenee. Meillä on paljon uussuomalaisia yrittäjiä, jotka maksavat veroja eikä heitä esimerkiksi pidä lannistaa rasistisella ilmapiirillä.

Tällä hetkellä moni Suomessa syntynyt, toisen polven maahanmuuttajat miettii muuttavansa pois täältä suomalaisten asenteiden vuoksi. Ja tämä on väärin.

Voisimme tehdä Suomesta maan, joka houkuttelee yritystoimintaa ja huippuosajia kilpailukykyisen verotuksen ja erinomaisen koulutusjärjestelmän avulla. Toisaalta on myös vastaanotettava hädänalaiset pakolaiset eikä sysätä vastuuta toisille Euroopan unionin maille.

TÄLLÄ HETKELLÄ ulkomaalaisten etuja karsitaan lailla. Tulevaisuudessa meidän on keskityttävä aut-

tamaan hätää kärsiviä. Näin voimme itsekkin hyötyä onnistuneen kotoutuksen jälkeen verotuloina ja monikulttuurisuuden lisääntymisenä.

Suomen väestö on ikääntynyt eikä suurta talouskasvua synny ilman työikäisiä maahanmuuttajia. Maahanmuuttajilla voimme paikata työvoimapulaa. Helsingissä näkee enemmän ulkomaalaisia palvelummateissa kuin suomalaisia.

Tästä voi päätellä sen, että väestö on korkeasti koulutettu, ja me tarvitaan maahanmuuttajia linja-autonkuljettajia ja sairaanhoidontyöntekijöitä.

YLEINEN SUHTAUTUMINEN monikulttuurisuuteen jakaa suomalaisia. Toiset näkevät monikulttuurisuuden rikkautena ja kokevat kulttuurien kohtaamisen myönteisenä asiana. Itse haluan korostaa sen, että Suomi on rikas maa, jolla on velvollisuus kantaa vastuuta maailman hätää kärsivistä ihmisistä.

Suomi ei ole rasistinen maa, mutta Suomessa on rasismia. Ja siitä on osattava keskustella avoimesti sekä kiihottomasti ketään loukkaamatta. On osattava puhua myös oikeilla termeillä eikä puhuta esimerkiksi invaasiosta.

Kukaan ei synny rasistiksi vaan siihen kasvetaan

ja siitä voi kasvaa aina pois. Vihapuheelle on sanottava ei, sillä jopa historiasta on esimerkkejä, jossa vihapuheet ovat muuttuneet teoksi.

GLOBALISOITUVASSA maailmassa työnperässä muuttaminen ulkomailla on arkipäivää. Euroopan unioni luo tähän hyvän pohjan ja siitä on pidettävä kiinni.

On siis väistämätöntä, että Suomeenkin muuttaa erilaisia ihmisiä, joten tehdään Suomesta kansainvälinen maa.

Maa, joka houkuttelee eritaustaisia ihmisiä eri puolilta maailmaa. Se on meidän kaikkien etu.

Faisa Kahiye

**Kirjoittaja on Helsingin
Kokoomusnuorten
piirihallituksen jäsen**

5. Teknologia ja ihminen – Mitä poliitikot joutuvat pohtimaan tulevaisuudessa?

Seuratessani keskustelua teknologiasta, huomaa yleensä kaksi erilaista näkökulmaa. Joko seuraavan 20/30 vuoden aikana muutosta tapahtuu 200/300 vuoden edestä tai suurimmat muutokset ovat jo tapahtuneet aiemmin, kuten teollistumisen aikana.

Suurin ajuri tällä hetkellä olevan teknologisen muutoksen takana on Mooren laki, jonka mukaan transistorien lukumäärä mikropiirissä kaksinkertaistuu joka toinen vuosi, minkä seurauksena esimerkiksi tietokoneet ja puhelimet ovat kehittyneet suurin harppauksin.

ENNEMMIN tai myöhemmin fysiikan lait pysäyttävät Mooren lain, eri arvioiden päättyessä 2020-luvulle, jolloin joudutaan etsimään vaihtoehtoisia ratkaisuja muun muassa kvantti- ja DNA-tietokoneista.

Kuitenkin eksponentiaalista kehitystä on tapahtunut ennen Mooren lakia, joten eksponentiaalinen kehitys jatkunee, sillä ihminen on kautta historian kehittänyt uusia keksintöjä vanhan tiedon pohjalta.

Luultavasti ensimmäiset kottikärryt kehitettiin yhdistämällä kaksi keihäänvartta, kori ja pyörä. TechAmerica Foundationin Big Data -komission

mukaan ihmiskunnan tietomäärä kaksinkertaistuu joka 18. kuukausi.

JOS pohditaan Suomea vuonna 2050 ja 2000-luvun uusia kysymyksiä, poliitikot joutuvat todella vaikeisiin tilanteisiin.

Vaikka tulevaisuus tuntuu liikkuvan utopian ja dystopian välillä, on hyvä muistaa, että totuus lienee välimaastossa. Tulevaisuudentutkija **Gerd Leonhard** puhuu ”hellven”-haasteista (helvas = helvetti + taivas). Leonhardin mukaan teknologinen kehitys tuo ihmiskunnalle keskiarvoisesti myönteisiä vaikutuksia, mutta se sisältää myös tavoittelemattomia seurauksia.

Voimme esimerkiksi löytää parannuskeinot Alzheimeriin ja Parkinsoniin sekä hidastaa ikääntymisen vaikutuksia, mutta samalla tuskailta eläkejärjestelmän haasteita ja kysymyksiä liikakansoittumisesta pidentyneiden elinikien myötä.

Voimme genomitiedon avulla löytää ja geenityökaluilla poistaa perinnöllisiä ja piileviä sairauksia, mutta osa vanhemmista voi haluta niiden avulla älykkäämpiä lapsia.

Robotit voivat tehdä tylsät, vaaralliset ja likaiset työt puolestamme, mutta robotteja voidaan käyttää myös terrorismiin, sotarikoksiin ja kansanmurhiin.

IHMISEN identiteettiä liittyy usein vahvasti työhön. Viime vuosina Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen raportti työn tulevaisuudesta on kiertänyt paljon uutisia. Raportin mukaan seuraavan 20 vuoden aikana 35,7 prosenttia Suomen nykyisistä työpaikoista päättyy roboteille ja keinoälyille tai ne katoavat kokonaan.

OECD selvitti omassa raportissaan Oxfordin yliopiston alkuperäistä tutkimusta, johon Etlä perusti arvionsa, ja sai omaksi tuloksekseen, että Suomesa nykyisistä työpaikoista robotisoituisi tai katoaisi noin seitsemän prosenttia seuraavan 20 vuoden aikana.

Yleensä nostetaan esille myös historian esimerkkejä uusista työpaikoista, kuten siirtymisessä maatalousyhteiskunnasta teollisuusyhteiskuntaan ja niin edelleen.

VAIKKA KEINOÄLYT osaavat tällä hetkellä vain yhden kapean osa-alueen, koneoppiminen, jossa keinoäly oppii itsenäisesti haluttuja tehtäviä, on edennyt huimasti.

Esimerkiksi Deep Mindin AlphaGo voitti tänä vuonna gon huippupelaaja **Lee Sedolin** 4–1, minkä monet teknologia-asiantuntijat ollettivat tapahtuvan vasta 2020-luvulla.

Työpaikkojen suhteen voi olettaa jotain seuraavista: 1) uusia työpaikkoja tulee enemmän tai yhtä paljon katoavien tilalle, 2) tulee väliaikaisesti korkea työttömyys osaamisvajeen takia, 3) uusia työpaikkoja tulee vähemmän katoavien tilalle.

Lisäksi robotit ja keinoälyt tekevät enemmän yhteistyötä ihmistyöntekijöiden kanssa.

PROFESSORI Nick Bostromin kirjassa *Superintelligence* asiantuntijat arvioivat 50 prosentin todennäköisyyden ihmistasoiseen keinoälyyn vuoteen 2050 mennessä.

Ihmistasoinen keinoäly olisi historiallinen hetki toteutuessaan, mutta herättäisi luonnollisesti huolta ihmisissä muiden kysymysten ohessa.

Tämän vuosisadan pääkysymyksen tulisikin olla: ”Mikä on ihminen?”

Veijo Tikka

Kirjoittaja on tradenomi ja Kaakkois-Suomen Kokoomusnuorten piirihallituksen jäsen

“Without us, Earth will abide and endure;
without her, however, we could not even be.”

- **Alan Weisman,**
The World Without Us

6. Sota – osa ihmisluntoa?

Ihmislunto on sitkeä, luova ja kunnianhimoinen. Nämä samat hyveet ovat syitä myös aggressiiviseen käyttäytymiseen. Tämä pahimmassa tapauksessa eskaloituu suurempien massojen sotiin.

Ihmiset ovat aina sotineet keskenään. Niin kauan kun on ollut erimielisyyksiä, on ollut myös ryhmitymiä ja niiden välisiä konflikteja. Ihmislunto ei ole monimutkainen. Kun se haluaa jotakin, se pyrkii toteuttamaan haluamansa.

Sota taasen on monimutkaista. Vaikka kaukaa katsottuna se saattaa vaikuttaa vain eri osapuolten väliseltä tappamiselta, se on silti paljon enemmän.

Mitä kehittyneempään sivilisaatioon etenemme, sitä enemmän yhden ihmisen ymmärryksen yli menevät sotien motiivit ja tavoitteet.

SOTA ei ole osa ihmisluntoa. Tuskin kenenkään toivelistalla on käydä sotaa sodan takia. Valloittamista ja tappamista on tapahtunut, koska ei ole ollut muita keinoja pitää kiinni omasta hyvinvoinnistaan tai valta-asemastaan.

Kun yhteistä kieltä ei löydy, niin jäljelle jää pakol-

la ottaminen. Sotien sijaan voisi sanoa, että konfliktit ovat osa ihmisluntoa, tai että ihmislunnon itsepäisyyden takia konflikteja ilmaantuu.

Tulevaisuudessakaan konflikteja ei voi estää, mutta niitä voi hallita paremmin. Ennen voittaja oli se, jonka miehet pysyivät hengissä, mutta nyt voittaja on se, joka ymmärtää ja osaa toteuttaa enemmistön tahdon.

Ihminen ymmärtää omat halunsa, mutta on tottunut aliarvioimaan muiden mielipiteitä. Tämän kuitenkin ratkaisee nykyisen kehityksen suunta: yhtenäistyvässä yhteiskunnassa tieto on laajemmin saatavissa, ja erot yksinkertaisen ihmislunnon tavoitteiden, hyvinvoinnin ja luottamuksen välillä eskaloituvat eri tavoin.

Auktoriteetit pyrkivät usein asettumaan yksilön tietämyksen yläpuolelle. Yhä uudelleen kuulee, kuinka hallitukset tai muut korkeamman tahon päättäjät ohjaavat ihmisiä kieltoäännöillä.

Sitkeä ja ymmärtäväinen ihminen ei anna periksi, vaan se tekee kaikkensa saavuttaakseen haluamansa. Luova ihminen ei häviä, vaan määräysten tullessa se keksii uuden tavan toteutukseen.

Kunnianhimoinen ihminen ei jää paikoilleen,

vaan saavuttaessaan jotain se puskee eteenpäin vielä kovempaa.

PARAS TAPA ehkäistä sotien syttyminen on taata jokaiselle oikeus rajoittamattomaan tietoon ja antaa yksilöiden toimia niin kuin itse parhaaksi näkevät.

Tietenkin vapauden myötä tulee aina vastuuta, mutta se on turvallisempaa jakaa suurille ihmisjoukoille kuin johdoille, jotka ovat kuitenkin loppujen lopuksi vain kourallinen ihmisiä.

Ennen yksilöiden ymmärrystä rajoitti, että vain tietyllä osalla väestöstä on pääsy vaadittavaan tietoon, mutta nykyään kuka tahansa voi ottaa kantaa.

Valinnanvapaus nojaa ihmisen kykyyn tehdä päätöksiä. Se on taito, joka on osattava niin arjen askareissa kuin hallinnollisissa tasoissa. Aktiivinen päätöksenteko kuuluu terveeseen yhteiskuntaan, ja vastuun siirtäminen jatkuvasti muille tuodittaa enemmistön tyytymään nykyiseen tai purnaamaan tuloksetta.

Vapaa markkinatalous ja demokratia tukevat toisiaan, ja ne soveltavat samanlaista arvopohjaa: luottamus ihmisiin ja sivistykseen. Jos jompikumpi on ilman toista, se heikentää toisen asemaa huo-

mattavasti, mikä johtaa yhteiskunnan epävakauteen ja altistaa vaarallisiin konflikteihin, jotka ovat uhka kaikkien hyvinvoinnille.

On siis tärkeää pitää kiinni niistä arvoista, jotka pitävät kansanvaltaa yllä. Yksilöiden vapauden ja tietoisuuden lisääminen ovat avaimet sodattomaan maailmaan.

Kaupankäynti ja vapaa markkinatalous on lisännyt ihmiskunnan hyvinvointia. Sivistyneisyys lisää tietoisuutta ja ymmärrystä siitä että yhdessä koko ihmiskunta saavuttaa enemmän hyvinvointia.

Kriisit laantuvat kun kansa sivistyy ja ihmisten vapaa kanssakäyminen lisääntyy.

Eero Haapalehto

Kirjoittaja on Kokoomusnuorten kansainvälisistä asioista vastaava liittohallituksen jäsen

7. Tulevaisuuden koulu ei ole seiniä ja pulpetteja

Suomi on siitä hieno maa, että kaikilla on mahdollisuus kouluttautua, sivistyä ja kehittyä omista lähtökohdista riippumatta.

Tilastot koulutuksen periytyvyydestä osoittavat, että koulutuksen periytyvyys on kansainvälisellä mittapuulla Suomessa verrattain vähäistä. Perusopetus, toisen- ja korkea-asteen koulutus on maksutonta.

Mutta onko todella näin? Toteutuuko mahdollisuuksien tasa-arvo oikeasti?

EI TOTEUDU. Mahdollisuuksien tasa-arvo perustuu sille, että jokaisella on mahdollisuus kehittyä parhaaseen potentiaaliinsa. Kuitenkin peruskoulun jälkeen lähes kaikki osaavat lukea, mutta osa ei ymmärrä ja sisäistä lukemaansa.

Koulukohtaiset erot kasvavat ja opetuksen laatu vaihtelee. Näin ei voi olla. Koulutuksen tulee antaa eväät tulevaisuuteen - pohjan jolle rakentaa ja kehittää.

Kaikilla tulee olla entistä tasa-arvoisempi mahdollisuus tehdä, erehtyä ja onnistua, toteutetaan mahdollisuuksien tasa-arvo ja:

1. OPETETAAN oppimaan. Maailma muuttuu, mutta suomalainen koulutus laahaa jäljessä. Digitalisaation ja tiedon saavutettavuuden mullistettua maailman, sillä, että opettelee ulkoa Pohjanmaan joet, ei ole enää sitä arvoa mitä ennen.

Jotta voi kehittyä parhaaseen mahdolliseen potentiaaliinsa, täytyy oppia oppimaan. Paitsi oppia etsimään, myös oppia sisäistämään ja käsittelemään tietoa. Siksi peruskoulutuksemme, mutta myös toisen- ja korkea-asteen on muutettava ajattelutapojaan sekä toimintamallejaan.

Maailmassa, missä google-haut tuottavat tulosta sekuntien murto-osassa, on kyettävä paitsi etsimään, myös ajettelemaan kriittisesti. Koulutusjärjestelmämme tehtävän tulisikin olla oppimaan opettaminen, ja samalla kysyen: "Mitä jos toisaalta sittenkin...?"

Annetaan yksilölle avaimet avata niitä ovia, jotka lisäävät hänen onnellisuuttaan, sillä maailma on uteliainen.

2. MAHDOLLISTETAAN koulutus ajasta ja paikasta riippumatta. Suomalainen koulutusjärjestelmä ja

nykyajan 24/7-yhteiskunta eivät ole toistensa puuttuvia palasia.

Se, että elokuussa mennään kouluun ja kesäkuussa lomalle on vanhentunut ajattelumalli. Se, että valmistut maisteriksi, saat töitä, mutta samalla yhteys korkeakouluusi katkeaa, ei saisi olla tätä päivää.

Maailma ympärillämme menee eteenpäin jatkuvasti, eikä koulutuspolkujen katkeaminen vastaa mahdollisuuksien tasa-arvon kysymyksiin. Järjestelmämme ei mahdollista joustavaa itsensä jatkuvaa kehittämistä, verkkoyliopistot loistavat poissaolollaan, ja korkeakouluissa pohditaan edelleen, voisiko luentoja nauhoittaa moodleen.

Viedään koulutus verkkoon, lisätään avoimen datan määrää, mennään muun maailman mukana: annetaan suomalaisille mahdollisuus kehittyä, sivistyä ja kouluttautua. 24/7.

3. VAPAAUS valita, vapaus kehittää itseä. Mahdollisuuksien tasa-arvo luo pohjan loppuen lopuksi kuitenkin sille kokoomuslaista arvoista tärkeimmälle: vapaudelle.

Edistämällä yksilön vapautta lisääviä toimia, niin

koulutuksen kuin muidenkin alojen saralla, sekä antamalla avaimet käteen, mutta vapauden avata niitä ovia, joita haluaa, pääsemme lähelle mahdollisuuksien tasa-arvon ideaalia. Siksi jo perusasteelta alkaen on vahvistettava valinnanvapautta, jotta jokaisella on mahdollisuus kehittyä parhaaseen potentiaaliinsa.

Annetaan pohja, jolta ponnistaa. Ympäristö, jossa kehittyä. Vapaus, jossa kehittyä parhaaksi mahdolliseksi.

Riina Kasurinen

Kirjoittaja on tradenomiopiskelija ja Kokoomusnuorten liittohallituksen jäsen

8. Vastuu ympäristöstä on mitä kokoomuslaisinta politiikkaa

Ympäristöasiat mielletään usein politiikassa pehmeiksi, vähemmän kiinnostaviksi kysymyksiksi.

On selvää, että ympäristöhallinnossa ei liiku isot rahat, eivätkä ympäristöpolitiikan päätökset konkretisoidu nopeasti. Ympäristöpolitiikkaa tekevät usein ”kolmosketjun” poliitikot, eikä se kiinnosta eturivin päättäjiä nimeksikään.

Perinteisestä vallankäytön näkökulmasta ympäristöpolitiikassa pelataan kuitenkin valtavasti suuremmilla panoksilla kuin lähikoulun korjauspäätöksissä.

EKOLOGINEN kestävyys ja ympäristön kantokyky ovat tuleville sukupolville elämän ja kuoleman kysymyksiä. Kokoomuslaisena uskon, että markkinatalous on ratkaissut ja tulee ratkaisemaan useimmat ekologiseen kestävyYTEEN liittyvät ongelmamme.

Toimivat markkinat ovat kehittäneet esimerkiksi vähäpäästöisempiä autoja, parempaa akkuteknologiaa ja tehostaneet kierrätystä. Ilman yritteliäisyyttä ja yksittäisten ihmisten ponnisteluja, ympäristömme olisi merkittävästi huonommassa kunnossa.

VAIKKA markkinat tekevät teknologian kehityksen kautta valtavan osan ekologisen kestävyYDEN turvaamisesta, se ei usein riitä. Markkinoiden sparraajaksi tarvitaan aktiivinen kansalaisyhteiskunta.

Toimiva kansanlaisyhteiskunta antaa signaaleja markkinoille, ja juuri sen vuoksi useat yritykset ovat alkaneet kiinnittää entistä vahvempaa huomiota toimintansa kestävyYTEEN. Mutta kansalaisyhteiskuntaan ei kykene kaikkeen.

Siksi tarvitaan ympäristö- ja ilmastopolitiikkaa, joka täydentää kansalaisyhteiskunnan ohjausta.

YMPÄRISTÖPOLITIIKAN tehtävänä on luoda ympäristöä ja ilmastoa kuormittavalle toiminnalle sellaiset puitteet, että yksittäiset kansalaiset tai yritykset eivät kohtelee ympäristöä muun yhteiskunnan kannalta kestävämmällä tavalla.

Se tapahtuu välillä raskaallakin sääntelyllä, haittaverotuksella ja suojelumääräyksillä. Esimerkiksi ankara polttoaineverotus tai tiukat luonnonsuojelumääräykset saattavat tuntua monelle yltiömäisen tiukalta holhouksesta.

Perimmiltään niillä kuitenkin hinnoitellaan yhteiskunnan kannalta kestävästi päästöjen aiheutta-

mat haitat, ja turvataan korvaamattomien luonto-kohteiden säilyminen tuleville sukupolville.

TIUKAN ympäristöpolitiikan ja sääntelyn hyväksyttävyyttä vaatii muulta yhteiskunnalta joustavuutta. Sääntely, muun yhteiskunnan muutoksen ohella, on omiaan vauhdittamaan Suomen kansantalouden rakennemuutosta.

Rakennemuutokseen sopeutuminen vaatii joustoja niin työpaikkasopimisen kuin koulutuksenkin osalta. Kestävän ympäristöpolitiikan legitimitetti törmääkin usein jäykkiin työmarkkinoihin, sillä nykytilanteessa rakennemuutoksen edellyttämiä joustoja löytyy varsin heikosti.

KOKOOMUSLAISEN ympäristöpolitiikan ytimessä tulee olla ekologinen kestävyys sekä tulevien sukupolvien yhdenvertaiset mahdollisuudet, joiden toteutumisesta ei tule tinkiä.

Kokoomuslaista ympäristöpolitiikkaa on ratkaisukeskeisyys ja kokonaisuuden näkeminen. Tehtävämme on jättää tilaa yksilölliselle valinnoille, mutta onnistua hinnoittelemaan ympäristön kannalta erilaiset päätökset markkinalogiikan mukaan.

Siinä missä fundamentalisti kieltää kaiken, kokoomuslainen hakee ratkaisua, jossa ihmisellä tai yrityksellä on vapaus valita, mutta samalla vastata valinnastaan sen ekologisen kustannuksen perusteella.

Kokoomuksen velvollisuus on pitää huolta siitä, että myös tulevat sukupolvet saavat nauttia puhtaasta ja elinkelpoisesta ympäristöstä.

YMPÄRISTÖPOLITIikka ja kestävän tulevaisuuden kysymykset on palautettava eturivin politiikan puheenaiheeksi. Vain siten pärjäämme ekologisen kantokyvyn rajoilla roikkuvassa maailmassa. Ympäristökysymysten ratkaisu ja luonnonsuojelu ovat erityisen tärkeitä meille nuorille.

Siksi niistä tulee pitää jatkuvaa meteliä.

Henrik Vuornos

Kirjoittaja on espoolainen ympäristölautakunnan varapuheenjohtaja ja eduskuntaryhmän tiedotussihteeri.

“It’s time to acknowledge that Donald Trump and Boris Johnson have far more in common than funny hair. ”

- **Politico**

9. Populismi – politiikan syöpä

Jytky. Brexit. Donald Trump.

Poliittinen maailma niin Suomessa kuin globaalisesti on myllerysten keskellä. Poliittiset mannerlaatat liikahtelevat nopeammalla tahdilla kuin koskaan, ja pienestä poliittisesta tekijästä saattaa tulla yhtäkkiä yksi suurimmista.

Suomessa tämä nähtiin, kun perussuomalaiset ottivat historiallisen vaalivoittonsa vuonna 2011. Kuluneen kesän aikana on nähty Britannian päätös erota Euroopan unionista, ja Yhdysvalloissa saattaa vuoden kuluttua istua presidenttinä värikkäistä lausunnoistaan tunnettu Donald Trump.

Politiikka paitsi nopeutuu, myös muuttuu ennalta-arvaamattommaksi.

MAAPERÄ on otollinen etenkin populisteille, joiden suosio rakentuu mustavalkoisen mielikuvien ja nopeiden iskulauseiden varaan.

Osaltaan populismia ruokkii myös perinteisten puolueiden puuroutuminen; jos valtopolitiikka näyttää linjattomalta, on kovalla puheella helppo päästä pinnalle.

Populistit tarjoavat kansalle hyvältä kuulostavia

ja helppoja ratkaisuja, mutta kun työt alkavat, he joko katoavat paikalta tai menettävät suosionsa.

PERUSSUOMALAISTEN suosio kääntyi laskuun hallitusvastuun myötä. Britanniassa lähes kaikki Brexitin ajaneet keskeiset poliitikot ovat eronneet tehtävistään, eikä kenelläkään tunnu olevan näkemystä siitä, miten asiat saadaan tästä eteenpäin hoidettua.

Donald Trump on vielä katsomaton kortti, mutta jo nyt on selvää, että mikäli hän valtaan pääsee, niin useimmat hänen raflaavista teemoistaan joutuvat siivuun kun poliittinen realismi iskee vastaan.

Miksi populismi on politiikan syöpä?

SIKSI, että toisin kuin populistit väittävät, he eivät ole tavallisen kansan asialla. Päinvastoin.

He kalastavat suosiota halvoilla lupauksillaan ja pettävät äänestäjänsä, kun eivät pysty noita lupauksia lunastamaan. Yhdelläkään populistilla ei ole pitkässä juoksussa tyytyväistä äänestäjää.

Populisti ei halua hoitaa vaikeita asioita, vaan tavoittelee ennen kaikkea suosiota ja valtaa.

On kuitenkin perusteltua ajatella, että tulevana

vuosikymmeninä populismilla on nykyistä vähemmän maaperää.

TIEDONVÄLITYKSEN lisääntyminen ja nopeutuminen johtaa siihen, että faktat ovat koko ajan paremmin kaikkien saatavilla. Faktantarkistus on trendi, joka on rantautunut jo Suomeenkin.

Ihmiset osaavat jatkuvasti paremmin suodattaa erilaisia yksinkertaistuksia, joihin syyllistyvät niin poliitikot kuin mediakin. Esimerkiksi Britanniassa keltaisella lehdistöllä on arvioitu olleen suuri vaikutus yleiseen EU-vastaiseen mielipiteeseen. Tutkimusten mukaan terve mediakriittisyys kuitenkin kasvaa etenkin nuorten keskuudessa, ja journalismilta vaaditaan parempaa ja enemmän.

Vuonna 2050 uutisten lukija on oppinut erottamaan selkeästi, jos häntä yritetään sumuttaa yksinkertaistuksilla.

NIIN IKÄÄN kansa tulee jatkossa vaatimaan enemmän myös päättäjiltään. Kun tietoa on käytännössä rajattomasti saatavilla, niin tavallinen äänestäjä kykenee haastamaan poliitikkoja kovilla fatkoilla.

Suorat yhteydenotot vaikkapa sosiaalisessa me-

diassa edellyttävät, että politiikon tehtävän valinnut pystyy tuottamaan muutakin kuin korulauseita. Tulevaisuudessa äänestäjä osaa vaatia nykyistä enemmän lukuja, tilastoja ja faktoja.

Populismi elää nyt eräänlaista murroskauttaan, jonka myötä sen todelliset kasvot paljastuvat yhä useammille. Päättäjät eivät ehkä sittenkään tee päätöksiä pahuuttaan, vaan pyrkivät ratkaisemaan monimutkaiset ja vaikeat ongelmat kokonaisedun kannalta parhaalla mahdollisella tavalla.

Tätä taustaa vasten tyhjiä iskulauseita huuteleva populistit alkaa näyttää juuri niin vastuuttomalta kuin hän onkin.

Markus Vierumäki

**Kirjoittaja on Kokoomusnuorten
varapuheenjohtaja**

10. Tasa-arvo – kliseistä pahin?

Vaikka Suomi on ollut historiassa edelläkävijä tasa-arvon suhteen, on meillä kuitenkin vielä paljon keskeisiä tasa-arvo-ongelmia yhteiskunnassamme.

Naisten äänioikeus vuonna 1906 ja homoseksuaalisuuden poistaminen rikosnimikkeistä vuonna 1971 olivat totta kai upeita saavutuksia, mutta emme voi jumiutua historiaan ja kuvitella työn olevan nyt valmis.

Tulevaisuuden Suomi voisi olla vielä nykyistä tilannetta monta askelta edellä tasa-arvokysymyksissä.

NAISTEN kokemia tasa-arvo-ongelmia ovat muun muassa seksuaalinen häirintä, lähisuhdeväkivalta, heikompi asema työelämässä sekä yleinen taloudellinen epätasa-arvoisuus.

Miesten osalta tasa-arvoa lisäisi muun muassa yleisen asevelvollisuuden muuttaminen, poikien koulumenestyksen parantaminen, isien aseman parantaminen erotilanteissa sekä huono-osaisuuden kasaantumisen ennaltaehkäisy miesten osalta.

Lisäksi meillä on paljon yleisiä sukupuoleen ja seksuaaliseen suuntautumiseen liittyviä tasa-arvo-ongelmia.

KOKOOMUSNUORILLE tärkeimpiä arvoja ovat yksilön vapaus ja vastuu itsestään ja elämästään.

Esimerkiksi sukupuoli tai seksuaalinen suuntautuminen ei saisi määrittää yksilön oikeuksia tai

velvollisuuksia lain edessä. Avioliitto pitäisi saada solmia kahden aikuisen ihmisen välille sukupuolista riippumatta, ja adoptio-oikeus pitäisi ulottaa koskemaan myös samaa sukupuolta oleviin pariin.

Rakkaus tai hyvä vanhemmuus ei katso sukupuolta. Vanhemmuuden tunnustamisen pitäisi olla myös sukupuolesta riippumatonta. Mies voi tunnustaa avovaimonsa lapsen omakseen, mutta esimerkiksi naispareilla ei tätä oikeutta vielä ole, vaikka päätös lapsesta, keinohedelmöitys ja raskaus olisi koettu yhdessä.

LISÄKSI muiltakin osin sukupuolen mukaan erotelu tulisi lopettaa. Asepalvelus tulisi asettaa pakolliseksi tai vapaaehtoiseksi kaikille, terveyteen liittyvät ympäristötekijät myös poikalapsien osalta tulisi kriminalisoida sekä transsukupuolisten pakkosterilointi tulisi lopettaa ja heille sallia myös yhtäläinen ihmisoikeus lisääntymiseen ja perheen perustamiseen.

VAIKKA naiset ovat Suomessa miehiä korkeammin koulutettuja, ovat naiset edelleen selkeästi työelämässä heikommassa asemassa. Yleisen palkka-kuopan ja etenemismahdollisuuksien rajallisuuden lisäksi varsinkin nuoret naiset tekevät enemmän matalapalkka-alojen töitä pätäkityillä sopimuksilla ja heidän on vaikea työllistyä mahdollisen myöhemmän raskauden vuoksi.

Vanhemmuuden kustannukset tulisi siirtää äitien työnantajilta sosiaaliturvan piiriin Kelan maksetta-

vaksi, jotta kynnys palkata tehtävään pätevin hakija sukupuolesta riippumatta pienenesi.

Lisäksi vanhempainvapaiden kiintiöistä olisi luovuttava. Perheiden on saatava itse jakaa vanhempainvapaansa itselleen sopivimmalla tavalla. Tasa-arvoa ei ratkaista sukupuolikiintiöillä, vaan asennemuutoksella ja aidolla valinnanvapaudella.

MIESTEN tasa-arvoa avioerotilanteissa ja lasten huoltajuuden suhteen on parannettava. Suomessa äidit saavat noin 80 prosentissa huoltajuuskiistoja lähivanhemmuuden. Vanhanaikainen ajatusmalli siitä, että äiti olisi automaattisesti aina paras lähivanhempi lapselle, on saatava muuttumaan.

Lisäksi Suomessa suositaan muista maista poiketen vuoroasumisen sijaan lähivanhempi/etävanhempi -mallia, eikä laissa ole muun muassa kriminalisoitu etävanhemman vieraannuttamista lapsesta. Tämä on valtava tasa-arvo-ongelma sekä lapsille, joilla kaikilla pitäisi olla oikeus molempiin vanhempiinsa, että huoltajuuskiistan hävinneelle osapuolelle.

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessakin sanotaan, että lapsella on oikeus tavata ja pitää säännöllisesti yhteyttä kumpaankin vanhempansa, sekä oikeus ilmaista mielipiteensä kaikissa itseään koskevissa asioissa.

LISÄKSI tärkeänä tasa-arvokysymyksenä tulee koulutus. Tulevaisuudessa on turvattava mahdollisuuksien tasa-arvo kaikille ilmaisen koulutuksen myötä. Perusopetuksessa edistetään tasoryhmien

käyttöönottoa myös poikien koulumenestyksen turvaamiseksi.

Syrjäytymisen ehkäisemiseksi jokaisella nuorella tulisi olla subjektiivinen oikeus toisen asteen koulutukseen, sekä sen suoritettuaan ilman jatko-opiskelupaikkaa jäävälle nuorelle tulisi taata koulusetelin turvin mahdollisuus halutessaan suorittaa opintoja avoimessa yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa.

Lisäksi opintolainapainotteisella mallilla tulisi mahdollistaa kaikille riittävä toimeentulo opiskelua ajaksi, jotta erilaisista lähtökohdista tulevilla opiskelijoilla on kaikilla taloudellinen mahdollisuus kouluttautua.

Koulutusjärjestelmän tulee olla riittävän joustava, jotta myös aiemmin hankittu osaaminen ja koulutus tunnustetaan osaksi opintoja ja jokaiselle taataan mahdollisuus joustavasti kouluttautua aiemmista valinnoista tai elämäntilanteesta riippumatta.

Iida Aarnio

**Kirjoittaja on Kokoomusnuorten
varapuheenjohtaja**

.....

